

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3451/2020. (XII. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 1.Bhar.233/2019/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kiss D. Csaba ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozót az egyedi ügyben a bíróság jogerősen bűnösnek találta rongálás vétségében, ezért őt 200 napi tétel pénzbüntetéssel sújtotta. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1 200 Ft-ban határozta meg. Az így kiszabott pénzbüntetés összege 240 000 Ft.
- [3] A vádirat szerint az indítványozó 2016. április 29-én ismeretlen eszközzel végigkarcolta a sértett személygépkocsiját. Az első fokon eljáró Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság az indítványozót felmentette.
- [4] Az ügyész fellebbezést nyújtott be a vádlott terhére, ennek folytán a Fővárosi Törvényszék másodfokú ítéletében megállapította az indítványozó bűnösségét rongálás vétségében és pénzbüntetéssel sújtotta őt a fentiek szerint. A törvényszék szerint igaz ugyan, hogy a bizonyítási eszközként bemutatott kamerafelvételek alapján az indítványozó nem azonosítható egyértelműen, azonban a parkolóba történő be- és kihajtásának időpontjából, annak tényéből, hogy a sértett mellett parkolt, valamint a terhelti vallomások egy részéből az az egyetlen okszerű ténybeli következtetés vonható le, hogy az elkövetés időpontjában kizárólag az indítványozó közelítette meg a sértetti járművet és ő volt az, aki szándékosan, a szabálytalan parkolás miatti indulattól vezérelve azt megrongálta.
- [5] A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság az indítványozó fellebbezése nyomán végzésével helyben hagyta a másodfokú ítéletet.
- [6] 2. Az indítványozó ezek után nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz hiánypótlással kiegészített alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1)–(3) bekezdéseinek sérelmére történő hivatkozással kérte a Fővárosi Ítéltábla végzésének megsemmisítését a Fővárosi Törvényszék, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéleteire kiterjedően.
- [7] A panaszban előadottak szerint indokolt a büntetőeljárásban született döntések tartalmának dogmatikai felülvizsgálata, mert az előadott alapjogsérelmek megítéléséhez elengedhetetlen a felhasznált bizonyítékok újraértékelése. Az indítványozó bűnössége, a büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekmény indítványozó általi elkövetése nem volt bizonyítható kétséget kizáróan, ennek ellenére őt bűnösnek találta a bíróság, ami az ártatlanság vélelmének sérelmét eredményezte. Az indítványozó sérelmezte, hogy az ítéltábla nem vizsgálta teljeskörűen a másodfokú ítéletben megállapított tényállást.
- [8] Az indítványozó kifogásolta a vele szemben lefolytatott eljárást illetően, hogy a vádat az az ügyészségi fogalmazó képviselte, aki az ügyészségi nyomozást is vezette. Álláspontja szerint ezzel a vádhatóság nem tartotta be az Alaptörvény 29. cikk (2) bekezdés a)–b) pontjait, amelyek külön nevesítik az ügyészség nyomozási és vádképviselési hatásköreit, amelyből következően azokat a gyakorlatban is élesen el kell különíteni, így nem lett volna megengedhető, hogy e két feladatot egyazon személy lássa el az eljárásban. Ez annak lehetőségétől is elzárta az indítványozót, hogy a nyomozást végző ügyészségi nyomozó tanúkénti kihallgatását kezdeményezze.
- [9] Sérelmezte az indítványozó továbbá, hogy a büntetőeljárás során lefoglalt bizonyítékok tűntek el. Az indítványozó parkolása, amelynek időtartama alatt a Fővárosi Törvényszék megítélése szerint a bűncselekmény történt, nem lett dokumentálva, a rendelkezésre álló felvételek alkalmatlanok az indítványozó bűnösségének alátámasztására. Az eljáró bíróságok a bizonyítékokat önkényesen értelmezték.

- [10] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [11] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [12] Az Alkotmánybíróság értelmezésében az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében megfogalmazott ártatlanság véelméből az következik, hogy „a büntetőeljárásban a bizonyítási teher nem a terheltre, hanem a büntető ügyekben eljáró hatóságokra hárul. A hatóságok bizonyítási kötelezettsége nem merül ki a bűnösségre vonatkozó tények feltárásában és értékelésében. A büntetőeljárás törvény [...] előírja, hogy az eljáró hatóságok a terhelt javára szóló körülményeket is tisztázzák [...]. Az ártatlanság véelmének lényegéből következik végül az a követelmény, hogy a terhelt büntetőjogi felelősségét (bűnösségét) csak akkor állapíthatja meg jogerős bírói ítélet, ha az kétséget kizáróan bizonyítást nyert.” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [57]} Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is rögzítette gyakorlatában, hogy annak vizsgálatára, körültekintő és alapos volt-e a nyomozás, illetve megalapozott volt-e a bírósági ítélet, nincs lehetősége, a büntetés kiszabása ugyanis szakjogi kérdés, az eljáró bírónak a bírói függetlenségből fakadó döntési joga {3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [36]–[37]}.
- [13] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárással összefüggésben is megfogalmazta, hogy nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [14] A jelen alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgáló egyedi ügyben az elsőfokú bíróság felmentő ítéletét a másodfokú bíróság megváltoztatta, az indítványozó bűnösségét a terhére rótt bűncselekmény tekintetében megállapította, ezt az ítéletet pedig a harmadfokú végzés helybenhagyta. A másodfokú ítélet gondolatmenetének lényege az, hogy a rongálás időpontja kétséget kizáróan igazolható, mert az egyik tanú előadta, mely napon kereste meg őt a sértett azzal, hogy autóját aznap megkarcolták, a felvételeken pedig az indítványozó autójának rendszáma a ki- és behajtások során jól látható. A terhelti vallomásnak az a része, mely szerint volt egy eset, amikor az indítványozó kiszállt és körbejárt egy „pofátlanul” parkoló autót, alátámasztja az indítványozó elkövetéskori jelenlétét. A felvételen az indítványozó által a sértetti jármű körül megtett út, valamint látható kéztartása megfelelnek a sérülés jellegének. Az ítéletábra végzésében osztotta ezt a gondolatmenetet.
- [15] Az eljáró bíróságok a fentiekből kitűnően indokát adták annak, miért látták – az elsőfokú ítélettel szemben – megalapozottnak az indítványozó bűnösségét. A bírói döntések indokolása tartalmazza azokat a körülményeket és indokokat, amelyekre tekintettel a bíróságok a döntéseikben bemutatott történeti tényállást irányadónak tekintették. Ennek a mérlegelésnek a felülbírálata nem képezheti az Alkotmánybíróság eljárásának tárgyát, ezért az Abtv. 29. §-ának alkalmazása szempontjából az ügyben nem merült fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, a panasz pedig nem befogadható.
- [16] A panaszban előadottak nem tartalmaznak alkotmányjogilag releváns indokokat arra nézve, hogy az indítványozó védelemhez való joga milyen módon sérült az eljárás folyamán. Az Alkotmánybíróság értelmezésében „[a] védelemhez való jog alkotmányos büntetőeljárás alapelve az eljárás egész menetében számtalan részlet-szabályban ölt testet. A védelemhez való jog a büntetőeljárás alá vont személy azon jogaiban, illetve a hatóságok azon kötelezettségeiben realizálódik, amelyek biztosítják, hogy a vele szemben érvényesített büntetőjogi igényt megismerje, arról álláspontját kifejezhesse, az igénnyel szembeni érveit felhozhassa, a hatóságok tevékenységével kapcsolatos észrevételeit és indítványait előterjeszthesse, továbbá védő segítségét vehesse igénybe. A védelemhez való jog tartalmát képezik a védő azon eljárási jogosítványai, illetve a hatóságok azon kötelezettségei, amelyek részéről a védelem ellátását lehetővé teszik.” {8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [26]} A panasz indokolásából nem állapítható meg, hogy az indítványozó e jogainak csorbulását milyen módon eredményezte az a tény, hogy az ügyészégi nyomozást ugyanaz a személy végezte, aki a vádat képviselte. Ezért a panasz e vonatkozásban sem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt kritériumoknak.

- [17] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjai alapján visszautasította.
- [18] 5. Az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság a jogerős ítélet végrehajtását az alkotmányjogi panasz eljárásának befejezéséig függessze fel. Az Alkotmánybíróság kivételesen, az Abtv. 61. § (1) bekezdésében foglalt körülmények fennállása esetén hívhatja fel a bíróságot a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére, jelen ügyben azonban a visszautasításra tekintettel erről nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2020. november 24.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/656/2020.

• • •